

Til: Programkomiteen i alle partiers lokallag i hele landet

Fra: Besteforeldrenes klimaaksjon

Dato:

NÅ HASTER DET!

Fram mot 2030 er menneskeheten inne i den avgjørende klima-snuoperasjonen for å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader. Sørg for at ditt parti og ditt fylke eller din kommune blir med i den nødvendige klimaomstillingen. Besteforeldrenes klimaaksjon mener vi alle må gjøre det vi kan for å sikre en levelig klode for våre barn og barnebarn.

Norges vedtatte klimamål er å kutte 50 - 55 prosent av klimagassutslippene i forhold til 1990-nivå. Innsatsen til kommuner og fylker er avgjørende for om Norge skal klare en slik rask klimaomstilling.

- ⇒ I vedlegg under, «**EN HELHETLIG KLIMAPOLITIKK – Et sammendrag**», finner dere en oppsummering av 11 tiltaksområdene som til sammen sørger for at deres fylke/kommune får en helhetlig klimaplan som sikter mot 1,5 graders målet, om dere ikke allerede har det.
- ⇒ For flere ideer og mer utførlige lister på hvert område, kan dere gå til lenken **«EN HELHETLIG KLIMAPOLITIKK»**: [her kommer det en lenke til det detaljerte dokumentet så snart dette er lagt ut på BKAs hjemmeside.](#)

Lykke til med programarbeid og valgkamp til beste for klima og kommende generasjoner.

Med hilsen

.....

Leder av BKA

En helhetlig klimapolitikk – et sammendrag.

1) Kommunen skal ha en helhetlig klimaplan med mål rettet både mot klimakrisen og naturkrisen

- KUTTE direkte klimagassutslipp i kommunen med minst 60 % prosent fra 2009 til 2030. (Ambisjonsnivå bør samsvare med kommunens utslippsprofil og hva som er oppnåelig. De mest ambisiøse kommunene i Norge har mål om 85 – 90 % reduksjon.)
- BEVARE naturens evne til å ta opp klimagasser og håndtere klimaendringene ved å finne løsninger som bidrar positivt til både klimakrisen og naturkrisen.
- SIRKULERE ressursene slik at i 2030 er det materielle forbruket og avfallsmengden i kommunen redusert med 30 % og minst 60 % av avfallet blir til nye ressurser.
- TILPASSE infrastruktur og beredskap til å håndtere effektene av klimaendringer.
- OMSTILLE næringslivet til å utnytte mulighetene i omstillingen til lavutslippssamfunnet.
- TILSTREBE ivaretagelse av folkehelsen og en rettferdig fordeling av byrder og goder

2) Klimaarbeidet skal være integrert i kommunens handlings- og økonomiplan (HØP) og gjennom samarbeid i lokale, regionale og nasjonale klimanettverk

- Klimamål og klimatiltak skal operasjonaliseres gjennom kommunens budsjett- og handlingsplanprosess, årlig klimahandlingsplan (klimabudsjett), instruksjoner og rutiner slik at det forankres hos ledelsen i alle kommunens enheter og foretak.
- Kommunen skal miljøsertifiseres og bli med i Klimapartnere.

3) Innbyggere, frivillige organisasjoner og næringslivet skal involveres i klimaarbeidet

- Kommunen skal fortelle innbyggere, næringsliv og andre om hvordan kommunen jobber med klimaløsninger og framsnakke gode tiltak og de som gjør en innsats.
- Kommunen skal invitere innbyggere, frivillige organisasjoner og næringslivet til idedugnad og samarbeid for å nå klimamålene, både generelt og på temaområder.

4) Fornybar energiproduksjon skal økes, energibruk effektiviseres og fossil energi fases ut

- Kommunen skal bruke virkemidlene i reguleringsplaner og gjennom andre tiltak stimulere private utbyggere til å etablere nye fornybare energikilder.
- Ved kommunale nybygg og renoveringer skal energiøkonomisering og fornybar energiproduksjon inngå i prosjektet.

5) Kommunen skal ha naturvernorientert og klimaklok arealbruk og stedsutvikling

- Klimamålene, klimaarbeidet og naturmangfold skal være integrert og prioritert i kommuneplan eller kommunedelplan, herunder bevaring av dyrkbar mark og karbonbindende arealer.
- Hovedvekten av all boligbygging i kommunen skal skje gjennom fortetting og transformasjon, på en slik måte at transportbehov og bilbruk reduseres.

6) Gjennomføre omstilling til fossilfri transport og fleksibel mobilitet

- Innen 2030 skal kommunens egen kjøretøy- og maskinpark være fossilfri.
- Kommunen skal tilrettelegge for økt gange, sykkelbruk og kollektivtransport.
- Kommunen skal bidra til at det er tilstrekkelig med fyller- og ladestasjoner for fossilfrie kjøretøy og båter, slik at infrastrukturen ikke utgjør en begrensende faktor.

7) Gjennomføre omstilling til fossilfri bygg og anlegg og lokal fornybar energiproduksjon

- Kommunale bygg- og anleggsplasser skal være fossilfrie innen 2027 og normalt inneholde ny fornybar energiproduksjon. Kommunen skal stimulere næringslivet til det samme.

8) Redusere forbruk, avfall og skape sirkulær ressursbruk

- Fram mot 2030 skal kommunen vesentlig redusere klimafotavtrykket fra innkjøp og bruk av varer og tjenester, og bidra til at andre aktører i samfunnet gjør det samme.
- Avfall, slam og matavfall skal i størst mulig grad inngå i en sirkulær økonomi.

9) Fremme grønn omstilling av næringslivet

- Kommunen skal gjennomføre kommunale anskaffelser som stimulerer til innovasjon og bærekraft for reduserte klimagassutslipp og miljøbelastning og økt sirkulær økonomi.
- Kommunen skal tilby relevante møteplasser for å fremme lokalt samarbeid som bygger opp under sirkulærøkonomi og utviklingen av et klimavennlig og bærekraftig næringsliv.
- Kommunen skal aktivt søke midler sammen med næringslivet (f.eks. Klimasats), stimulere til miljøsertifisering og at større virksomheter blir med i Klimapartnere.

10) Fremme grønn omstilling i landbruk, skogbruk og havbruk

- Kommunen skal samarbeide med landbruksorganisasjonene for å støtte næringene i en bærekraftig omstilling. Ideliste for klimatiltak i landbruket fra Statsforvalteren i Trøndelag skal brukes aktivt i dette arbeidet.
- Kommunen skal ta initiativ til forsøksvirksomhet med karbonfangst og jordforbedring ved hjelp av biokull eller andre metoder for karbonfangst.
- Kommunen skal samarbeide med havbruksbedrifter og -organisasjoner for å skape et fossilfritt og vesentlig mer bærekraftig havbruk.

11) Forebyggende klimatilpasning av infrastruktur og beredskap

- Alle kommende planer, der det er relevant, skal ha fokus på klimatilpasning.
- Kommunen skal vurdere klimakonsekvensene i alle politiske saker der det er relevant.
- Fare for skred (snø-, jord-, leir-, og flomskred), flom, havnivåstigning og stormflo skal utredes nøye når kommunen vurderer nye utbyggingsområder.
- Kommunen skal kartlegge og tilegne seg bedre kunnskap om lokale forhold som kan innebære økt risiko på grunn av endret klima og foretrekke naturbaserte løsninger.

For flere ideer og mer utførlige lister på hvert område, [se link til BKAs hjemmeside](#):

[<her kommer det en link så snart det detaljerte dokumentet er ferdig og lagt ut på hjemmesiden>](#)